

INVESTERINGSVOORSTEL AAN HET ALGEMEEN BESTUUR

Onderwerp:	Investeringsvoorstel planuitwerkingsfase Dijkverbetering Rijnkade Arnhem
Vergadering:	2 juli 2019
Aandachtsveldhouder:	F.S.A. Wissink
Informatie bij:	J.C.M. Ebbelaar, manager uitvoeringsprogramma hwbp +31314369657, J.Ebbelaar@wrij.nl
Bijlagen:	--
Routing:	AB 2 juli 2019
Programma:	waterveiligheid
Projectnummer:	808901
Projectnaam:	planuitwerkingsfase Dijkverbetering Rijnkade Arnhem
Beleidsprestatie:	Primaire waterkering die voldoet aan wettelijke normen (1,2 km)
Bruto krediet:	€ 2.400.000,-
Inkomsten:	€ 2.160.000,-
Netto krediet:	€ 240.000,-
Startmaand project:	mei 2019
Eindmaand project:	oktober 2021

Advies commissie Waterveiligheid en Watersysteem:

De commissie heeft het voorstel besproken en stemt hiermee in.

Reactie van het college van dijkgraaf en heemraden:

Het voorstel wordt ongewijzigd aan het algemeen bestuur doorgeleid.

Advies

1. Ten behoeve van het doorlopen van de planuitwerkingsfase voor de Dijkverbetering Rijnkade een bruto investeringskrediet van € 2.400.000,- beschikbaar te stellen als onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Inleiding

Conform de Waterwet zijn in 2010 alle primaire waterkeringen getoetst. Door middel van deze toets dient de dijkbeheerder, naast de jaarlijkse visuele beoordeling, rekenkundig aan te tonen dat de waterkeringen veilig zijn en voldoen aan de wettelijk voorgeschreven normen. In de derde toetsronde zijn onze waterkeringen verder gedetailleerd getoetst. Door verdere detaillering, meer gegevensverzameling en verbeterde inzichten is de waterkering van de Rijnkade in Arnhem afgekeurd over een totale lengte van circa 1,2 km. De Rijnkade is afgekeurd op de instabiliteit van de hoge keermuur; door een combinatie van een weinig robuust ontwerp, onjuiste uitvoering en een zeer sterk wisselende bodemopbouw.

Naar aanleiding van de derde toetsronde is het afgekeurde dijktraject van de Rijnkade vermeld op de projectenlijst 2017-2022 van het HWBP. Door deze programmering komen de subsidiabele uitgaven van het project in aanmerking voor een 90% bijdrage van het HWBP. Overeenkomstig de werkwijze van het HWBP wordt de dijkversterking doorlopen in de volgende fases: verkenningsfase, planuitwerkingsfase en realisatiefase.

De afgelopen periode is de verkenningsfase doorlopen, welke heeft geresulteerd in een voorkeursalternatief. Dit investeringsvoorstel heeft alleen betrekking op de planuitwerkingsfase.

Bij het uitwerken van het voorkeursalternatief zijn de uitgangspunten van het HWBP gehanteerd. Zo stelt het HWBP dat de dijkversterkingsopgave sober en doelmatig moet worden uitgevoerd. Door het HWBP wordt onder sober verstaan dat alleen die maatregelen voor financiering in aanmerking komen die noodzakelijk zijn om de kering weer aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. Onder doelmatig wordt verstaan dat de totale kosten van de kering gedurende de hele levensduur geminimaliseerd moeten worden.

In de verkenningsfase is rekening gehouden met de nieuwe normering, die vanaf 1 januari 2017 geldt.

Eerder genomen besluiten

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 22 juli 2010 besloten:

1. Kennis te nemen van de resultaten van de toetsing van de primaire waterkeringen van Waterschap Rijn en IJssel en de rapportages vast te stellen.
2. Het besluit te nemen om met de voorbereidingen te beginnen om de geconstateerde knelpunten op te lossen. De uitvoeringsbesluiten afhankelijk te stellen van de Rijksfinanciering waarover het komende jaar meer duidelijkheid wordt verwacht.
3. De rapportages van de toetsing middels bijgaande brief aan te bieden aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland.

Van dit besluit is mededeling aan het algemeen bestuur gedaan.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 3 juli 2012 de mededeling over de brief aan het programmabureau HWBP voor kennisgeving aangenomen. Het betrof een mededeling over de ingangstoets HWBP, aanmelding dijkvakken en kunstwerken op de groslijst.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 26 februari 2013 besloten kennis te nemen van:

- a) de brief van het nHWBP waarin onder meer de planning is opgenomen van het programmeringsproces;
- b) de conceptbrief van het waterschap met voorgestelde clustering van afgekeurde primaire waterkeringen tot dijkverbeteringsprojecten met bijbehorende kanttekeningen.

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 7 mei 2013 besloten:

1. In te stemmen met de resultaten van de gevoerde discussie over de ambities zoals weergegeven in de bijlage.
2. In te stemmen met het verder uitwerken van deze resultaten in de perspectievennota. *In de bijlage (Uitkomsten ambitediscussie) staat opgenomen dat het waterschap het hoogwaterbeschermingsprogramma in tempo gaat uitvoeren van beschikbaarheid van Rijksmiddelen.*

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 7 mei 2013 de mededeling over de reactie van ons waterschap aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en het Programmabureau nHWBP, waarmee onder voorbehoud van een aantal kanttekeningen ingestemd wordt met het eerste conceptprogramma nHWBP, voor kennisgeving aangenomen.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 17 maart 2015 besloten:

1. In te stemmen met het programmavoorstel 2016-2021.
2. Aanknopingspunten aan te dragen bij het HWBP in de vorm van meekoppelkansen met projecten van derden in de omgeving van primaire waterkeringen waarbij tevens indien mogelijk de lange termijn waterveiligheidsopgave wordt meegenomen.
3. De bereidheid uit te spreken om de projecten te willen gaan versnellen en daarbij de mogelijkheden van financiering te onderzoeken met het programmabureau van het HWBP.
4. Kennis te nemen van het doorlopen proces en de opgehaalde reacties bij gemeenten.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 15 maart 2016 besloten:

1. De verkenningsfase van vier projecten aan te melden bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de financiering ervan voor eigen rekening te nemen vooruitlopend op het ter beschikking komen van subsidie vanuit het HWBP.
2. Een aangepast voorstel af te wachten.

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 10 mei 2016 besloten:

1. Krediet beschikbaar te stellen voor de verkenningsfase van een aantal projecten op het Hoogwaterbeschermingsprogramma vooruitlopend op het ter beschikking komen van subsidie vanuit het HWBP:
 - dijkkring 47: Dijkverbetering Rijnkade Arnhem (HWBP code 21A);
 - dijkkring 49: Dijkverbetering Grutbroek Doetinchem (HWBP code 21E);
 - dijkkring 50/51: Dijkverbetering Twentekanaal Zutphen/Gorssel (HWBP 21F);
 - dijkkring 50: Dijkverbetering IJsselkadegebied Zutphen (HWBP code 21H, 21I, 21K).
2. Kennis te nemen van de vervolgfases (plan- en realisatiefase) die mogelijk hierop volgen afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming in de verkenningsfase.

In het bovengenoemde besluit van 10 mei 2016 heeft het algemeen bestuur een bruto krediet beschikbaar gesteld voor het bedrag van € 930.000,-, waarvan € 670.000,- voor Dijkverbetering Rijnkade Arnhem.

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 12 september 2017 besloten:

1. Om ten behoeve van het doorlopen van de verkenningsfase voor de dijkverbetering Rijnkade het bruto investeringskrediet met € 1.106.116,- te verhogen tot een totaal van € 1.776.116,-.
2. Kennis te nemen van de intentieverklaring.

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 18 december 2018 besloten voor de dijkversterking van de Rijnkade, het alternatief 'Groene & Levendige Rijnkade' als voorkeursalternatief vast te stellen.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft op 21 mei 2019 besloten:

1. In te stemmen met ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Arnhem.
2. Heemraad F.S.A. Wissink te machtigen de Samenwerkingsovereenkomst te tekenen.

Onderbouwing

1.1 Met dit project wordt de hoogwaterveiligheid van dijkkring 47 verbeterd. Hiermee voldoet ons waterschap voor dit traject aan het huidig wettelijk vereiste veiligheidsniveau.

Op 18 december 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het Voorkeursalternatief. De versterkingsopgave van de waterkering biedt 'meekoppelkansen' om de stad en de Rijnkade een extra impuls te geven. De meekoppelkansen bieden mogelijkheden om doelen en ambities te realiseren voor versterking van ruimtelijke kwaliteit, klimaatbestendigheid en leefkwaliteit, waarmee de aantrekkingskracht en het vestigingsklimaat van de Rijnkade en de binnenstad van Arnhem versterkt worden en het draagvlak voor de maatregelen vergoot wordt.

1.2 Met het doorlopen van de planuitwerkingsfase worden de benodigde stappen genomen om te komen tot de dijkverbetering en wordt de situering van de waterkering zo gunstig mogelijk ingepast in het gebied.

Conform de werkwijze van het HWBP wordt de dijkversterking doorlopen in de volgende fases: verkenningsfase, planuitwerkingsfase en realisatiefase.

Net als in de verkenningsfase is voorafgaand aan de planuitwerkingsfase een Plan van Aanpak opgesteld op basis waarvan door het HWBP de beschikking wordt afgegeven. Dit plan van aanpak is tevens gereviewd door collega-waterschappen. De planuitwerkingsfase zal resulteren in een vastgesteld projectplan Waterwet en aanbestedingsdocumenten. De planuitwerking zal naar verwachting uiterlijk oktober 2021 afgerond zijn. In deze periode is een buffer van 7 maanden opgenomen om risico's op te vangen.

Belangrijke onderdelen uit de planuitwerkingsfase zijn:

- Een zorgvuldig proces met de gemeente met extra borging van het proces door o.a. een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente en het opnemen van verschillende onderzoeken en studies (o.a. gebruik van referentie ontwerpen, maatschappelijk kosten-batenanalyse);
- Een projectteam met een inzet van gemiddeld 5 FTE per jaar dat zorgt dat in 2½ jaar de planuitwerkingsfase succesvol wordt doorlopen;
- Zes werkateliers om het voorkeursalternatief samen met de gemeente, omgeving en beheerders van het waterschap nader uit te werken tot een vergunbaar en aanbestedingsgereed ontwerp;
- De onderzoeken voor niet gesprongen explosieven, flora & fauna, archeologie, funderingen en kabels en leidingen, overleg en voorbereiding om te komen tot een gecoördineerde vergunningenprocedure inclusief het projectplan Waterwet;
- Een risicogestuurde aanpak waarbij beheersmaatregelen zijn bepaald en mogelijke consequenties meegenomen zijn in de kostenraming en planning. Dit heeft onder andere geresulteerd in een extra buffer van 7 maanden in de planning om tijdgebonden risico's te kunnen opvangen;
- Een meester-gezel constructie. Ervaren medewerkers worden gekoppeld aan minder ervaren medewerkers. Gedurende de uitvoering van het project wordt op deze manier kennis en ervaring overgedragen in de organisatie van het waterschap.

Kosten

In het plan van aanpak zijn de kosten voor de planuitwerkingsfase bepaald, deze worden voorafgaand aan de fase door het HWBP beschikt. Het waterschap is hierbij risicodragend. Op basis van de huidige inzichten is het de verwachting dat de kosten voor de planuitwerkingsfase € 2.400.000,- zullen bedragen, hiervoor zullen onder andere de werkzaamheden zoals genoemd onder de onderbouwing van punt 1.2 uitgevoerd worden. Door de programmering in het HWBP komt de subsidiabele uitgaven van het project in aanmerking voor een 90% bijdrage vanuit het HWBP.

Bij de meekoppelkansen gaat het om ruimtelijke ingrepen die niet in de opgave voor de versterking van de waterkering zijn opgenomen of noodzakelijk zijn, maar die wel in het project betrokken kunnen worden, mits daarvoor de benodigde financiering is. Het gaat hierbij om een extra investering van ca. € 4 miljoen. Het voorkeursalternatief voor de waterveiligheidsopgave kan volledig onafhankelijk van deze extra investering worden uitgevoerd. De gemeente zorgt voor de financiering van de (voorbereiding van de) meekoppelkansen.

Het kasritme voor de planuitwerkingsfase is als volgt:

Kasritme

Jaar	Uitgaven in €	Inkomsten in €
2019	850.000	765.000
2020	850.000	765.000
2021	700.000	630.000

Voor de verkenningsfase is reeds een investeringskrediet verstrekt en een beschikking door het HWBP afgegeven. Na afronding van de planuitwerkingsfase zullen de kosten voor de realisatiefase bepaald worden.

De totale projectkosten worden op basis van de huidige inzichten ingeschat tussen de 15 en 18 miljoen euro.

Meerjarenprogrammering

Deze investering is wel opgenomen in de meerjarenprogrammering van het programma waterveiligheid.

Taak

Watersysteembeheer

Gevolgen exploitatie

In de planuitwerkingsfase zal inzichtelijk gemaakt worden wat de gevolgen voor de exploitatie zijn en welke afspraken hierover met de gemeente gemaakt kunnen worden.

Kanttekeningen

Het plan van aanpak en de bijbehorende kostenraming hebben de review doorlopen. In aansluiting hierop zal door het HWBP nog getoetst worden of de opgevoerde kosten voldoen aan de wettelijk vastgestelde financieringsregeling.

Juridische consequentie

N.v.t.

Communicatie

Het waterschap blijft gedurende het gehele traject in contact met haar omgeving en organiseert regelmatig bewonersavonden (Rijnkade-café's) en gesprekken met belanghebbenden.